EXERCICIOS DE APOIO

UNIDADE 8: O PODER E O POLÍTICO

ACTIVIDADE 1

"O paso do nomadismo ao sedentarismo sería a máis rica consecuencia da revolución que supuxo a aparición da agricultura e a gandería na medida en que gracias á concentración dunha poboación estable permitiuse a formación de cidades e máis aló disto, do Estado. … Isto é etnograficamente inexacto: unha economía de caza, pesca e recolección non esixe necesariamente un modo de vida nómade. Isto confírmano moitos exemplos, tanto en América coma en outros lugares: a ausencia de agricultura é compatible coa vida sedentaria. O que, de paso, nos faría supoñer que se certos pobos non adquiriron a agricultura, en circunstancias en que era ecoloxicamente posible, non é por incapacidade, retardo tecnolóxico ou inferioridade cultural, senón simplemente porque non a precisaban"

CLASTRES: *A sociedade contra o Estado*

1.- Cales son as consecuencias da aparición da agricultura e o sedentarismo segundo se expón nas primeiras liñas do texto?
2.- Considera exacta esta afirmación o autor do texto?, por que?
3.- Por qué supón o autor do texto que algúns pobos non utilizaron a agricultura a pesar de vivir en partes do planeta en que se podería utilizar?
4.- Cando falamos de sociedades sen agricultura nin gandería en que forma política pensamos?
5.- Que outras formas políticas citamos no tema?

ACTIVIDADE 2

"…as fontes de poder poden variar de sociedade a sociedade, e tamén no tempo, dentro dunha mesma sociedade. Antes que nada, como teñen sinalado varios antropólogos, o poder está estreitamente relacionado coa estratificación social Aqueles atributos que elevan ás persoas a ollos dos seus compañeiros son valores, e a xente de alto status ten ipso facto máis control e influencia

sobre ditos valores que os demais. Así, os camiños que levan a un status social elevado son, por definición, os camiños do poder político. Éxito persoal, riqueza, poderes de adxudicación, éxito na busca de alimento, e unha colección de outras calidades poden funcionar como determinantes de status."

COHEN: *Antropoloxía política*

1.- Con que está relacionado o poder segundo o texto?

2.- Como se fundamenta o maior estatus segundo o texto?

3.- Explica a frase "os camiños que levan a un status social elevado son os camiños do poder político"

4.- De que forma se produce o dominio en relación aos valores das persoas me máis alto estatus social?

5.- Como acumula poder un "gran home"?

ACTIVIDADE 3

"O caso bubi da illa de Bioko desenvólvese nun período de tempo moi breve pero moi intenso, pois en poucos anos, tras numerosos intentos fracasados, configurouse unha xefatura centralizada que culminou coa formación dun reinado. Este período discorreu paralelo ao avance colonial, que naqueles anos era aínda lento. Inmediatamente despois deste apoxeo de liderato local, durante o reinado sucesor, os dous procesos, o de centralización local e o de colonización, entrecrúzanse e é cando se produce a perda de autonomía política bubi ao tempo que culmina unha acelerada expansión colonial.

...A poboación bubi someteuse baixo un mesmo mando non por un problema de subsistencia senón porque a inseguridade e a ameaza á que estaban

permanentemente sometidos facía máis necesaria a unión. Inseguridade debida aos constantes enfrontamentos internos, e ameaza dunha dobre fronte: a que supoñía o imparable avance colonial e a que sufrían coas continuas loitas contra os comerciantes africanos. (Con todo) parece que estes argumentos non son suficientes para explicar como se desenvolveu o proceso, aínda que nos axuden"

FERNÁNDEZ: *Xefaturas, reinado e poder colonial: evolución da estructura política dos Bubis na illa de Bioko*

1.- De que dous tipos de procesos se fala no texto?

2.- Cal é a primeira razón que se da no texto para explicar o nacemento da xefatura e despois do reinado entre os bubi?

3.- O texto remata indicando que a guerra e a loita axudan a comprender porque os bubi cambiaron a súa forma política, pero non son suficientes para explicalo: que outras razóns da orixe do Estado coñeces?

ACTIVIDADE 4

"Os mitins e as manifestacións teñen en común cos rituais de consenso o feito de que esixen unha presencia física dos protagonistas; igualmente están localizados, descompóñense nunca multiplicidade de secuencias, combinan palabras e símbolos non verbais: xestos, manipulación de obxectos de valor simbólico, todo isto nunha posta en escena que integra o conxunto acción-discurso segundo un ordenamento convencional... Estamos ante un ritual en toda a extensión da palabra"

ABELÉS: A antropoloxía política: novos obxectivos, novos obxectos.

1.- Que rasgos se citan no texto para xustificar que os mitins e as manifestacións poden ser vistos como rituais (concretamente rituais de consenso)?

2.- O mitin, e ás veces tamén a manifestación, teñen a súa repercusión mediática. Cales son as consecuencias da "televisación"?

RESPOSTAS

ACTIVIDADE 1

1.- O paso do modo de vida nómade ao sedentario, xa que permitiu unha concentración de poboación que deu lugar ás cidades e ao Estado.

2.- Non, explica que moitos exemplos mostraron que é posible unha vida sedentaria sen agricultura en América e outros lugares.

3.- Porque non a precisaban para vivir, e non por incapacidade ou inferioridade cultural.

4.- Nas bandas. Móstranse en sociedades de cazadores-recolectores (non usan a gandería nin a agricultura)

5.- A tribo, a xefatura e o Estado.

ACTIVIDADE 2

1.- Coa estratificación social, isto é, coa diferenciación en clases ou categorías dos individuos do máis alto status ao máis baixo.

2.- Ás persoas de maior status se lles recoñece que teñen valores, cousas valiosas como éxito persoal, riqueza, poderes, éxito na busca de alimento...

3.- As persoas que teñen un maior status na sociedade teñen tamén máis poder, porque o poder se consigue da mesma forma que o status social

4.- As persoas de máis alto status na sociedade teñen máis poder (máis control e influencia) para determinar cáles deben ser as calidades que se consideran valiosas en cada sociedade

5.- Fundamentalmente a través da súa riqueza, que acumula co seu traballo, aínda que tamén por outras calidades, coma o seu valor na guerra ou a súa elocuencia

ACTIVIDADE 3

1.- Do paso do pobo bubi á forma política da xefatura e despois do reinado e da colonización europea

2.- A inseguridade e a ameaza de dous tipos:

- Inseguridade polos constantes enfrontamentos internos 3
- ameaza: dos colonizadores europeos e dos comerciantes africanos.

3.- As teorías que explican a orixe do estado son a teoría do conflicto interno (o ascenso dunha "clase empresarial" primitiva), a teoría hidráulica (a necesidade dun poder central para realizar canais, acueductos, encoros e outras obras que tiñan que ver co rego e coa agricultura), a teoría da presión demográfica (o aumento da poboación conduce á intensificación da producción e ao Estado) e a teoría do sistema (que considera que o Estado é producto dun conxunto de factores que se retroalimentan)

ACTIVIDADE 4

1.- As seguintes:

- Esixen a presencia física dos protagonistas
- Están localizados, teñen unha sucesión de secuencias: o seu suceso é pautado, ten normas, non suceden acontecementos sen orde.
- Combinan palabras e símbolos non verbais: hai palabras, pero tamén símbolos, cores que significan algo, formas, iconos, ...
- Teñen unha posta en escena que integra o conxunto acción-discurso segundo un ordenamento convencional: hai palabra, discurso, e tamén actos, coma aplausos, segundo unha orde.

2.- A trivialización. Na televisión as mensaxes teñen que ser breves, televisivas, reprodúcense os rostros, as mensaxes e as imaxes constantemente, o que desgasta o seu valor. En contrapartida os cidadáns buscamos reinteresarnos por outras vías.